

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 30.9.2020 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa ja siihen liitettyä täytäntöönpanomääräystä koskevan hakemuksen:

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Alueen nimi: Sakatti
Lupatunnus: ML2012:0036
Alueen sijainti ja koko: Sodankylän kunta, 493,3 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on nähtävillä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (käyntiosoite; Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Tukesin kotisivulla (www.tukes.fi/kaivosasiat) sekä alueen kunnanvirastosta (Sodankylän kunta, Jäämerentie 1, 99600 Sodankylä)

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo puh. 050 432 3759

Kuulutettu 30.9.2020

Pidetään nähtävänä 2.11.2020 asti

AA Sakatti Mining Oy
PL 38 (Tuohiaavantie 2)
99600 SODANKYLÄ

**MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS JA SITÄ KOSKEVA MÄÄRÄYS MALMINETSINTÄLUVAN
TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA**

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Y-tunnus: 2436768-3
Suomi

Yhteystiedot:
Tuohiaavantie 2
99600 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Pertti Lamberg
pertti.lamberg@angloamerican.com
+358 40 128 3988

Alueen nimi ja sijainti: Sakatti, Sodankylä

Hakemus on tullut vireille 27.5.2019. Viranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset, ja liitteenä olevan täytäntöönpanomääräyshakemuksen täyttävän kaivoslain 169 §:n vaatimukset. Hakemuksen lupatunnus on ML2012:0036 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 27.5.2019.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) 5 §, 9 § ja 32 §:n tarkoittamalla tavalla

Hakijalla jo olemassa olevat luvat

Ympäristöministeriö myönsi luvan malminetsintään Sodankylän Viiankiaavan soidensuojelualueella sijaitsevalle malminetsintäalueelle 15.7.2020. Luvasta ei valitettu.

Lapin ELY-keskus on 17.4.2018 myöntänyt luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisen lupa poiketa Uusitalon luonnonsuojelualueen (YSA 200649) rauhoitusmääräyksistä. Poikkeuslupa on määrätty olemaan voimassa yhtä kauan, kuin aluetta koskeva malminetsintälupa ja siihen myönnettyt jatkoaikapäätökset.

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla AA Sakatti Mining Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä "**Sakatti**" lupatunnuksella **ML2012:0036**. Tällä luvalla jatketaan malminetsintäluvan voimassaoloa täytäntöönpanomääräyksellä. Hakija on jo aiemmin saanut luvan malminetsintään soidensuojelualueella ympäristöministeriöltä täytäntöönpanomääräyksellä, jossa todetaan, että välitön täytäntöönpano ei vaaranna alueen suojelua. Päätöksestä ei valitettu.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään kolme (3) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle. Hakija on antanut selvityksen hakemuksen kohteena olevalla alueella tehdyistä tutkimuksista ja niiden tuloksista ja osoittanut, että tutkimuksia tarvitaan edelleen. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle hakemus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu.

Tukes määrää kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla, että tämän lupapäätöksen määräyksessä 1 kuvattuihin yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä annettuja rajattuja lupamääräyksiä noudattaen.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 493,3 ha
Alueen nimi: ML2012:0036 **Sakatti**
Sijainti: Sodankylä. Viiankiaapa, Sattasen kylän koillispuolella.
Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Alueesta tarkemmin

Alue rajoittuu oikeusvaikutteisen Kelujärvi - Rajala osayleiskaava-alueelle. Alueet on osayleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja luonnonsuojelualueiksi (SL). Alueelle on osoitettu myös erityismerkinnöin maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (ma), sekä suojeltujen ja silmällä pidettävien kasvien ja eläinten esiintymisalue (sl). Lisäksi alueen halki kulkee moottorikelkkaura.

Malminetsintäalue ML2012:0036 Sakatti 1-5 sijoittuu lähes kokonaisuudessaan Viiankiaavan Natura-alueelle (FI 1301706). Viiankiaapa kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan ja pääosa siitä on suojeltu luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojeluna (851/1988). Osittain Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla yksityisiä luonnonsuojelualueita, jotka sijoittuvat reuna-alueille. Viiankiaapa on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena yhteisön tärkeänä pitämänä alueena (SCI -alue) ja ilmoitettu lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojeluna (SPA -alue).

Malminetsintäalue sijoittuu myös yksityiselle luonnonsuojelualueelle (YSA200649) ja malminetsintäalueen välittömässä läheisyydessä, pohjoispuolella on Viiankiaavan luonnonsuojeluna (yksityinen suojeluna, YSA200153).

Otaksuma mineraaleista

Yhtiö tutkii alueella Sakatin Cu-Ni-PGE esiintymää. Olemassa olevaan tutkimustietoon perustuen hakija tietää alueelta löytyvän useita eri metalleja: nikkeliä (Ni), kuparia (Cu), kobolttia (Co), platinaa (Pt), palladiumia (Pd), kultaa (Au) ja hopeaa (Ag). Arvio kaivosmineraaleista perustuu Anglo American Exploration B.V. vuodesta 2004 eteenpäin suorittamiin tutkimuksiin. Vuonna 2016 esiintymän hyödyntämiskelpoisuudesta valmistui ensimmäinen tutkimus, ns. alustava arviointi (conceptual study) sekä mineraalivarantoarvio. Monimetalliesiintymän nyt tunnetut mineraalivarannot ovat noin 44,4 miljoonaa tonnia (2016). Sakatin esiintymän kannattavuuden esiselvitys (pre-feasibility study) on käynnistetty vuoden 2016 lopussa. Selvityksen myötä mineraalivarantoarvio tarkentuu.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan edellisiin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Tutkimukset tulee suorittaa kuten lupamääräyksissä 8, 9 ja 13 niitä on tarkennettu.

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä tutkimusmenetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee pääosin olla suoritettuina. Tässä päätöksessä sallituilla näytteenottomenetelmillä toteutettu malminetsintä on kaivoslain (621/2011) tavoitesäännöksen mukaisesti taloudellisesti tehokasta ja ekologiset vaikutukset huomioivaa.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Kaivosviranomaisen voi ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja, VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä erityisellä poronhoitoalueella asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle.

Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä. Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä. Hakijan maininta kaivannaisjätteen määrästä ja käsittelystä lupahakemuksessa ovat siten riittävät. Töiden loputtua kohteella on alue välittömästi saatettava mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan ja korjattava mahdolliset maastovahingot.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Metsähallituksen luontopalveluille
- Mikäli alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia niin kuin muinaismuistolaissa todetaan. Hakijan tulee ilmoittaa edellä mainituista kohteista viipymättä alueelliseen museoon.

Ilmoituksen sisällöstä on säädetty Vna kaivostoiminnasta 2 §:ssä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle.

Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2012:0036 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51 §, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, etteivät luvassa sallittavat malminetsintätoimet nykyisen aluerajauksen sisällä estä tai vaikeuta olennaisesti muita alueeseen kohdistuvia käyttötarpeita, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Malminetsintäluvalla **ML2012:0036** määrätään asetettavaksi lupakohtainen **5 000 euron** suuruisen vakuus. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on lisättävä viimeistään 30 päivänä siitä kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvan haltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Tässä luvassa määrätyn vakuuden asettamisessa huomioidaan jo aiemmin tälle kyseiselle lupa-alueelle asetetut vakuudet, mikäli ne on asetettu yksilöidysti tälle lupatunnukselle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätyneet määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvalla on tulpattava kairareivät, mikäli kairareistä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa, ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytettävä jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairareistä. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Malminetsintäluvalla on luovuttuaan malminetsintä lupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvun haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Hakemusalueella on useita rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) tiukkaa suojelua vaativien kasvilajien esiintymiä. Rauhoitetun kasvilajin hävittäminen on luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan kielletty. Malminetsintä lupa-alueella on uhanalaisen suuren petolinnun pesäreviiri. Mikäli pesän todetaan olevan käytössä, petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana (15.3-31.7 välisenä aikana), tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Kaikki nämä asiat on selvitetty hakijan on teettämässä Viiankiaavan länsiosaa koskevan Natura-arvioinnissa, jossa on suoritettu luonnonsuojelulain mukainen lausuntomenettely.

Viiankiaavan Natura- ja soidensuojelualueella kairaustoimintaa saa suorittaa ainoastaan talvikausien aikana, kun olosuhteet työskentelyalueella ovat talviset ja maaperä on roudassa. Lupa-alueella sallitaan kairaus esitetyillä (hakemuksen liite 1) kohteilla, joita on yhteensä 166 kappaletta, joista 150 sijaitsee Natura-alueella ja/tai soidensuojelualueella. Suojelualueiden ulkopuolella timanttikairausta voi tehdä myös muuna kuin talviaikana, kun kairapaikkojen suunnittelussa huomioidaan ympäristökartoitukset ja uhanalaistiedot.

Lapin ELY-keskuksen näkemys Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa (19.12.2019), lausunnossa lupahakemuksesta (liite 4) että suunnitellusta malminetsinnästä ei yhteisvaikutukset huomioon ottaen aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteisin eikä alueen eheydelle edellyttäen, että hankkeen toteutuksessa käytetään Natura-arvioinnissa esitettyjä lieventäviä toimintatapoja ja otetaan huomioon Natura-lausunnossa esitetyt asiat.

Metsähallituksen näkemys Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa, ja lausunnossa lupahakemuksesta (liite 5), tutkimustoiminnalla ei heikennetä merkittävästi niitä luonnonarvoja joiden perusteella Viiankiaapi on hyväksytty Natura 2000 – verkostoon, jos tutkimukset tehdään lieventävin toimenpitein.

Malminetsintäluvun haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle. Tutkimukset on suoritettava *Viiankiaavan Natura-alueen malminetsinnän 2019-2022 Natura-arvioinnissa* kohdassa 7 esitetyin lieventävin toimenpitein ja järjestämällä arvioinnissa kohdassa 8 esitetty vaikutusten seuranta.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Liikkuminen maastoajoneuvoilla malminetsintäalueella sulanmaan aikana sallitaan ainoastaan alueen länsilaidassa suojelualueiden ulkopuolella olevilla kivennäismailla. Liikkuminen näillä kohteilla on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana myös suojelualueiden ulkopuolella. Natura- ja soidensuojelusuojelualueella liikkuminen maastoajoneuvoilla sallitaan ainoastaan talvikautena maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen ennalta sovittuja reittejä pitkin.

Viiankiaavan Natura-alueen länsiosassa sijaitsee yksityinen suojelualue (YSA 200649), jolla saa suorittaa malminetsintään liittyviä maa- ja kallioperää vahingoittavia toimia vain Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen myöntämän poikkeusluvan nojalla.

Alueella kulkee moottorikelkkaura. Mikäli tutkimuksia tehdään moottorikelkkauran alueella, tulee huolehtia, että reitti säilyy ajettavassa kunnossa.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä **ei saa aiheutua:**

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 § ään.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Alueella on ollut voimassa kaivoslain (503/1965) mukaiset valtauokset KaivNro 7812/1-5 kahdeksan (8) vuotta ja malminetsintälupa 3 vuotta, eli yhteensä 11 vuotta. Tämä päätös jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa kolme (3) vuotta. Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **50 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajan.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Mikäli malminetsintäaluetta kuitenkin pienennetään osittaisella raukeamisella ennen varsinaisen päätöksen maksuajankohtaa (lainvoimaisuus päivämäärä), määräytyy maksu raukeamispäätöksen lainvoimaisuus päivämääränä voimaan jäävän alueen pinta-alan mukaisesti.

Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, sekä 51 § ja 67 §:ään jossa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

12. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella

Lupa-alue sijoittuu Oraniemen paliskunnan alueelle. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava Oraniemen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen.

Perustelut: Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään malminetsinnästä poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

13. Natura-arviointi

Hakija on teettänyt Viiankiaavan länsiosaa koskevan Natura-arvioinnin, jossa on huomioitu koko tutkimussuunnitelman mukainen toiminta. Natura-arviointi on päivätty 24.5.2019. Hakemuksen pohjana olevan tutkimussuunnitelman mukaisella toiminnalla ei Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan ole merkittävästi heikentävää vaikutusta Viiankiaavan Natura-alueeseen, sen suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin eikä pohjaveden tai suon pintaveden pinnantasoihin.

Seurantatulosten perusteella vaikutusalueet ulottuvat kangasmaiden seurantakohteilla noin 3,2 metriä kairauspisteestä, puustoisilla soilla noin 1,2 metriä kairauspisteestä ja märillä, tasaisilla avosoilla keskimäärin alle 0,3 metriä kairauspisteestä. Kun huomioidaan voimakkaiden ja erittäin voimakkaiden vaikutusten lisäksi myös jossain määrin muuttunut kasvillisuus, toiminnan vaikutusalueen on havaittu ulottuvan seurantakohteilla keskimäärin noin 8,5 metrin etäisyydelle kairauspisteestä.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on Sakatin malminetsintäluvan tutkimussuunnitelmaa koskevasta Natura-arvioinnista 19.12.2019 antamassaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisessa lausunnossa katsonut, että arviointi on riittävä ja osoittaa, ettei hankkeesta aiheudu Viiankiaavan Natura-alueelle merkittävästi heikentäviä vaikutuksia, yhteisvaikutukset huomioon ottaen. Myös Metsähallitus katsoi, että Natura-arviointi oli riittävä, ja ettei tutkimuksilla ole merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Ympäristöministeriön lainvoimaisessa luvassa on asetettu lieventäviä toimintatapoja, ja nämä samat toimintatavat sisällytetään siksi myös tähän päätökseen.

- 1) Malminetsintätoimet toteutetaan talviaikaan, jolloin maa on riittävän paksun roudan ja lumikerroksen suojaama.
- 2) Kairauspaikkoja ja -reittejä suunniteltaessa huomioidaan suojelullisesti arvokkaan lajiston esiintyminen riittävin suojavyöhykkein. Suojavyöhykkeiden riittävyys tulee tarkistaa ja sopia tapauskohtaisesti alueen luonnonsuojeluviranomaisten kanssa.
- 3) Kulkureitit merkitään maastoon tarkkuus-GPS:llä ja reitit merkitään väliaikaisin heijastinviitoin.
- 4) Kairaukseen tarvittava jäähdytysvesi otetaan vanhoista kairarei'istä, kun se on mahdollista. Alueen pientilavuuksisia luonnonvesiä ei käytetä vedenlähteinä.
- 5) Käytetään kairauksessa suljettua vedenkiertoa. Tällöin kairaussoija saadaan erotettua kairausvedestä, minkä jälkeen kairausvesi on uudelleen käytettävissä.
- 6) Suojaputket betonoidaan pintakallioon ja maaputket pintatulpataan kairauksen jälkeen.
- 7) Ehkäistään polttoaine- ja öljypäästöt teknisin ratkaisuin.
- 8) Kärvaslammen läheisyydessä olevat kaksi kairauspistettä siirretään kauemmas lammesta.
- 9) Matalat hydrogeologiset maaperäkairaukset tehdään timanttikairauspisteiden suojavyöhykkeillä.
- 10) Moreeni-, maaperä- ja turvenäytteenottoa koskevissa tutkimussuunnitelmissa osoitetaan miten ja mihin perustuen suojeluperustelajit on otettu huomioon.
- 11) Erityisesti suojeltavan lajin pesän suojavyöhykkeellä kairaustoiminta sekä muu melua ja/tai häiriötä aiheuttava tutkimustoiminta lopetetaan keväisin viimeistään 15.3.
- 12) Pumppauskokeista tehdään erillinen tutkimussuunnitelma, jossa esitetään vesienhallintasuunnitelma.
- 13) Lisäksi tutkimussuunnitelman mukaisten geofysikaalisten mittausten ja muiden tutkimusten tekemisessä käytetään olemassa olevia reittejä niin paljon kuin mahdollista.

Perustelut: Natura-arviointi velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 3 § ja 11 §:ään sekä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaiseen lausuntomenettelyyn. Natura-alueen suojeluperusteiden heikentämiskielto toteutuu luonnonsuojelulakiviittausten pohjalta, yleistä etua valvovien ympäristöviranomaisten toimivallalla.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: AA Sakatti Mining Oy	27.5.2019
Täydennys: AA Sakatti Mining Oy (Tp-määräys)	17.8.2020
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	11.2.2020
Lausuntopyynnöt hakemuksesta: Tukes	11.2.2020
Lausuntopyyntö täytäntöönpanomääräyshakemuksesta	18.8.2020
Päätös: Tukes	30.9.2020

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 11.2.2020 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen, sekä Sodankylän kunnan ilmoitustaululla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 13.3.2020 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 13.3.2020. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Täytäntöönpanomääräyshakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 18.8.2020 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen, sekä Sodankylän kunnan ilmoitustaululla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 18.9.2020 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 18.9.2020. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö hakemuksesta ja tp-määräyksestä on lähetetty **Sodankylän kunnalle** 11.2.2020 ja 18.8.2020
Sodankylän kunta ei antanut lausuntoa koska kyseessä jatkoaikahakemus
- 2) Tukesin lausuntopyyntö hakemuksesta ja tp-määräyksestä on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 11.2.2020 ja 18.8.2020
Lapin Ely-keskus antoi lausunnot hakemuksesta ja tp-määräyksestä 25.8. ja 16.9.20 (Liite 4).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö hakemuksesta ja tp-hakemuksesta on lähetetty **Oraniemen paliskunnalle** 11.2.2020
Oraniemen paliskunta ei antanut lausuntoa.
- 4) Tukesin lausuntopyyntö hakemuksesta ja tp-määräyksestä on lähetetty **Metsähallitukselle** 11.2.2020 ja 18.8.2020
Metsähallitus antoi lausunnot 11.3.2020 ja 8.9.2020 (Liite 5).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin kaksi mielipidettä:

Anneli Ojanperä 18.9.2020 (liite 6)

Lapin luonnonsuojelupiiri 25.6.2015 (Liite 7)

Hakijan vastine

Hakijalta ei pyydetty selitystä

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksessa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa ja mielipiteessä esitetyt asiat on otettu huomioon lupaharkinnassa sekä lupapäätöksessä lupamääräyksin. Hakija on oma-aloitteisesti esittänyt kirjallisesti rajoituksia kaivoslaissa määriteltyyn tutkimustoimintaan ja nämä rajoitukset on kirjattu hakijan pyynnöstä lupapäätökseen. Ne vastaavat sitä mitä lausunnon antajat ovat esittäneet lausunnoissaan. Mielipiteissä esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä siltä osin kuin ne koskevat hakemuksessa esitettyä toimintaa.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (1096/1996), ympäristönsuojelulakia (257/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009).

Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta, ellei sitä ole erikseen kielletty. Viitaten lupamääräyksiin 1, 9 ja 13, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin lupamääräyksissä määrättyin rajoituksin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa kaivoslain (621/2011) 61 §:n mukaisesti, tulee hakemus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. (VnA kaivostoiminnasta (391/2012) 27.1 §).

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Malminetsintäluvan raukeaminen

Malminetsintälupa raukeaa määräajan päättyessä.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa ja kullanhuuhtontalupa raukeavat, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan hakemuksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään hakemuksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa.

Malminetsintäluvan raukeamista koskeva asia käsitellään noudattaen vastaavasti, mitä kaivoslaissa (621/2011) säädetään asianomaista lupaa koskevasta lupamenettelystä, lupaharkinnasta sekä lupapäätöksestä ja sen voimassaolosta.

Malminetsintäluvan raukeamiseen sovelletaan kaivoslain (621/2011) 67 §:ää.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- AA Sakatti Mining Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä:

- Sodankylän kunnalle,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Oraniemen paliskunnalle,
- Alueelliselle museolle

Päätöksen antamisesta tiedotetaan asianosaisille kirjeitse ja päätöksen antamisesta tiedotetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet.

Toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle toimitetaan tiedot Maanmittauslaitoksen ja Tukesin sopiman menettelyn mukaisesti malminetsintäluvasta merkinnän tekemiseksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3 100 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo, puh. 029 5052 151

Asian on esitellyt ylitarkastaja Ilkka Keskitalo ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2012:0036 malminetsintälupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Lapin ELY-keskuksen lausunnot
Liite 5	Metsähallituksen lausunnot
Liite 6	A Ojanperä mielipide
Liite 7	Lapin luonnonsuojelupiirin mielipide

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
 - 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
 - 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
 - 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
 - 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
 - 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.
- Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai

jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelämä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelämä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä. Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 3.krs, 90100 Oulu

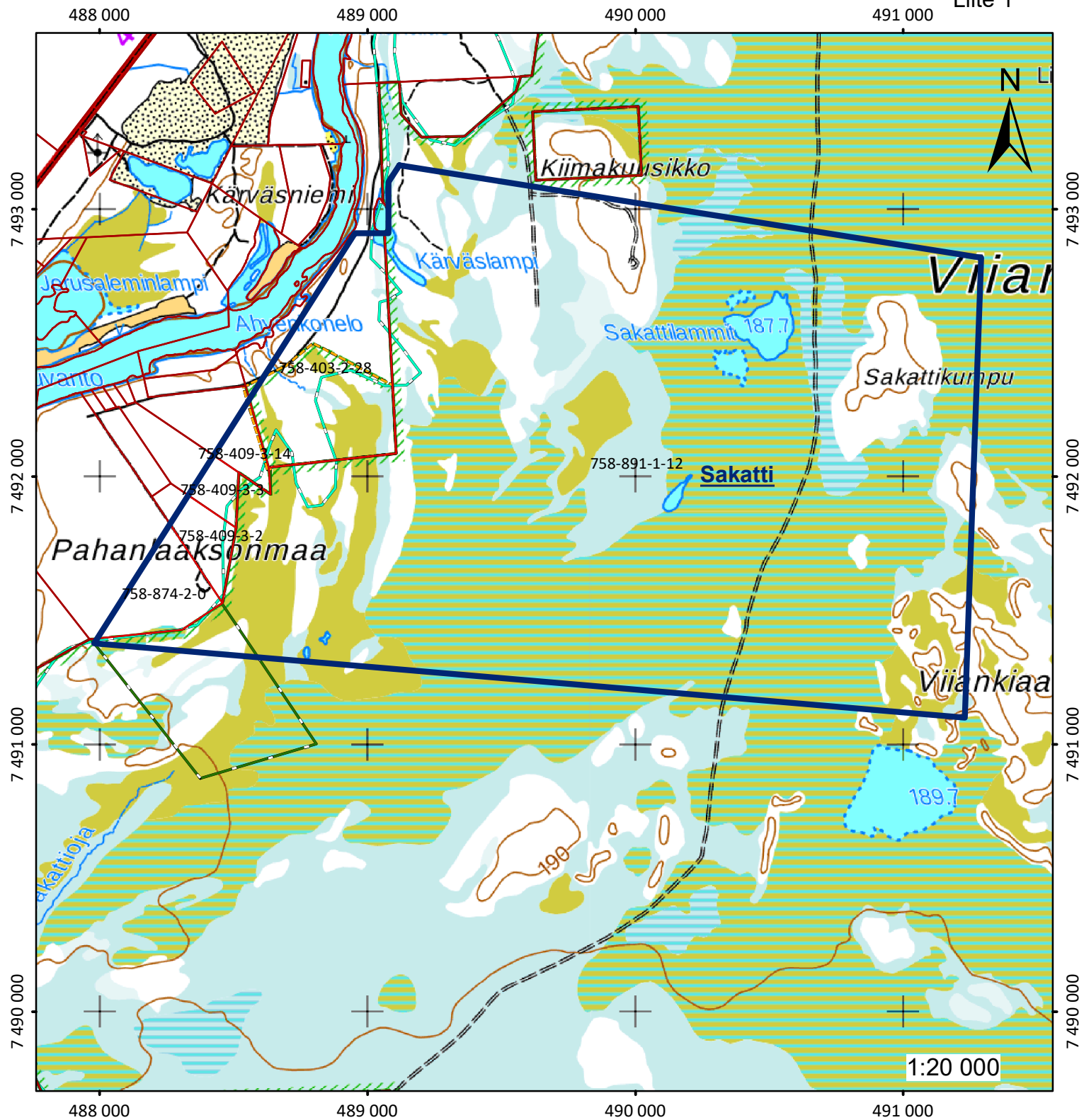
postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

**Anglo American Finland -
AA Sakatti Mining Oy**

 ML2012:0036, Sakatti, 493,30ha

HAKIJA:
AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä

KUNTA: Sodankylä

Sisältää Maanmittauslaitoksen 04/2018
Maastotietokannan aineistoa.

ML2012:0036

Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
758-403-2-28	31,86
758-409-3-2	4,87
758-409-3-3	2,92
758-409-3-18	3,46
758-874-2-0	9,54
758-891-1-12	440,65
YHT:	493,30

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 11.2.2020

Malminetsintähakemus ML2012:0036 (Sakatti), AA Sakatti Mining Oy, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintäluvan ML2012:0036 (Sakatti) jatkoaikahakemuksesta. Jatkoaikaa haetaan kolmeksi vuodeksi. Malminetsintäalueen pinta-ala on 493,3 ha ja se sijaitsee suurimmaksi osaksi Viiankiaavan Natura-alueella (FI 130 1706). Malminetsinnän vaikutuksista Natura-alueen suojeluperusteisiin on laadittu luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama arviointi, ja Lapin ELY-keskus on antanut siitä lausunnon 19.12.2019.

Hankkeen kuvaus

AA Sakatti Mining Oy on tutkinut Sakatin alueen monimetalliesiintymää vuodesta 2004 lähtien. Yhtiöllä on ollut alueelle valtausoikeudet 17.8.2004 - 17.8.2009 ja 17.8.2009 - 17.8.2012 sekä malminetsintälupa 29.7.2016 - 29.7.2019 (Tukesin määräys malminetsintäluvan täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta 29.7.2016).

Jatkokaudelle esitetty tutkimustoiminta koostuu geofysiikan lento-, maasto- ja reikämittauksista, keveistä geokemiallisista malminetsintämenetelmistä, maaperä-, ja kallioperäkairauksista sekä hydrogeologisista tutkimuksista ja vesinäytteenotosta sekä hankkeen seuraavia vaiheita palvelevista ympäristöselvityksistä.

Timanttikairauspisteitä on yhteensä 166 kappaletta, joista 150 sijaitsee Viiankiaavan Natura-alueella. Kairauksissa voidaan käyttää samanaikaisesti kuutta kairausyksikköä ja niissä käytetään soijan talteenottomenetelmää. Kairauksia tehdään vain talvella. Aikaisemmin tehtyjen kairauksen perusteella arvioidaan, että uudella lupakaudella kairauksia tehdään noin 60 kairauspaikalla.

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Malminetsintähanketta koskeva Natura-arviointi- ja lausuntomenettely

Lapin ELY-keskus on katsonut Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa (19.12.2019), että suunnitellusta malminetsinnästä ei yhteisvaikutukset huomioon ottaen aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä alueen eheydelle edellyttäen, että hankkeen toteutuksessa käytetään Natura-arvioinnissa esitettyjä lieventäviä toimintatapoja ja otetaan huomioon Natura-lausunnossa esitetyt asiat. ELY-keskus esittää, että lausunnossa esitetyt asiat huomioidaan lupaharkinnassa ja annettavissa lupamääräyksissä.

Viiankiaavan Natura-alue on lajistollisesti merkittävä alue. Tarkat ja kattavat lajisto- ja kasvillisuuskartoitukset ovat olleet ehdoton edellytys sille, että intensiivistä malminetsintää on voitu tehdä alueella ilman suojeluperusteiden merkittävää heikentymistä. Luontotyyppi-, kasvillisuus- ja lajistokartoituksia on jatkettu edellisen malminetsintälupakauden aikana ja ELY-keskuksen käsityksen mukaan hankealuetta koskevat luontoselvitykset antavat hyvät tiedot alueen luontoarvoista. Selvitysten perusteella kairausohjelma on voitu laatia niin, ettei sen toteuttaminen merkittävästi heikennä suojeluperusteita. Edellä todettu tarkoittaa sitä, että tutkimukset tulee toteuttaa Natura-arvioinnissa esitetyn mukaisesti (kulkureitit, kairauspisteet, muu toiminta), koska vain näiltä osin on voitu varmistua, ettei hanke merkittävästi heikennä Viiankiaavan Natura-alueen suojeluperusteita.

Malminetsintäaluetta koskevassa jatkoluvassa tulee antaa lupamääräykset koskien kairausten enimmäismääriä sekä kairausten ja kulkureittien sijoittumisesta Natura-arvioinnissa esitetyn mukaisesti. Maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee sallia vain talviolosuhteissa etukäteen kartoitettuja reittejä pitkin. Reitit tulee sijoittua vähintään 15 metrin ja kairauspisteet vähintään 30 metrin etäisyydelle suojelullisesti arvokkaista lajesiintymistä. Poikkeuksena tästä on oikaisureittien varrella sijaitsevat kolme kiiltosirppisammalen esiintymää, joiden etäisyys reitin keskilinjasta vaihtelee 12 - 14 metriä. Kun esiintymät merkitään huolellisesti ja kulku ohjataan reitin keskilinjalle, ei oikoreitin käyttö vaaranna esiintymien elinvoimaisuutta.

Muutenkin lupamääräyksillä tulee varmistaa, että tutkimukset tehdään Natura-arvioinnissa esitettyjen lieventävien toimenpiteiden mukaan (Natura-arviointi luvut 7.1. ja 7.2.). Suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi ELY-keskus pitää tärkeänä, että suuren petolinnun pesäreviiriä koskeva suojavyöhyke on kaksi kilometriä, kuten Natura-arvioinnissa ja ELY-keskuksen lausunnossa (19.12.2019) on esitetty. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan rauhoitettujen lintujen tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana on kielletty. Luvassa tulee ottaa huomioon myös muut ELY-keskuksen Natura-lausunnossa (19.12.2019) esittämät lieventävät toimenpiteet, kuten Kärvälslammen läheisyydessä olevien kahden kairauspisteen siirto kauemmaksi lammesta.

Natura-arvioinnin aineistossa oli muutamia epäselvyyksiä koskien sammallajien esiintymätietoja. Metsähallitus on käsitellyt asiaa Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa (20.12.2019). Lapin ELY-keskus on Natura-lausunnossa (19.12.2019) edellyttänyt, että tiedot tarkistetaan ja varmistetaan, ettei puskurivyöhykkeillä ole suojeluperusteena olevia lajeja. Tällaista selvitystä ei ole kuitenkaan ELY-keskukselle toimitettu. ELY-keskus katsoo, että myös tämä asia tulee ottaa huomioon malminetsintäluvassa.

Rauhoitetut ja uhanalaiset lajit

Hakemusalueella on useita rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) tiukkaa suojelua vaativien kasvilajien esiintymiä. Rauhoitetun kasvilajin hävittäminen on luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan kielletty. Em. lajit on otettu kairaustoiminnassa huomioon puskurivyöhykkein. Myös moreeni- ja maaperä- sekä turvenäyteenotossa tulee varmistua, ettei rauhoitettuja ja uhanalaisia lajeja vaaranneta. Em. näytteenottoa koskevissa tutkimussuunnitelmissa tulee esittää, miten suojeluperustelajit on otettu huomioon.

Viitasammakko

Viitasammakko on rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen IV (a) laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 mom. mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja heikentäminen on kielletty.

Malminetsinnästä viitasammakkoon kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltu Natura-arvioinnissa (24.5.2019). Selvityksen mukaan Viiankiaavalla on tehty viitasammakkoselvityksiä vuosina 2013 - 2018. Vuonna 2015 Viiankiaavalla tehty selvitys kohdistettiin viitasammakon potentiaalisimmille elinalueille ja kattoi myös Sakatti-malminetsintäalueen. Selvityksessä havaittiin yli 500 pulputtavaa viitasammakkokoirasta ja useita merkittäviä kutualueita. Sakatin malminetsintäalueella merkittävä kutualue sijaitsee Sakattilampien ympäristössä, jonne sijoittuu neljä kairauspistettä.

Malminetsinnästä viitasammakkoon kohdistuvia vaikutuksia ovat kairausten mahdolliset suorat fyysiset kosketukset viitasammakkoon talvehtimispaikoissa sekä kairausten apuaineiden kemialliset vaikutukset. Kairausten suoria vaikutuksia pidetään kuitenkin hyvin epätodennäköisinä. Vaikutusarvioinnin mukaan toiminnasta saattaa aiheutua vähäisiä vaikutuksia viitasammakolle johtuen apuaineiden lievästä kulkeutumisriskistä ja Sakattilampien kutualueelle sijoittuvista neljästä kairauspisteestä.

ELY-keskus pitää vaikutusarvioinnin johtopäätöksiä oikeina ja katsoo, että on epätodennäköistä, että suunniteltu malminetsintä heikentäisi viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Viiankiaavan soidensuojelualue

Viiankiaavan Natura-alue on perustettu Viiankiaavan soidensuojelualueeksi lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (851/1998). Soidensuojelualuetta koskevat rauhoitusmääräykset on annettu asetuksessa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (852/1988). Soidensuojelualueella on oltava ympäristöministeriön lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään (asetus 852/1988, 3 § 1 mom. 11 kohta).

Uusitalon luonnonsuojelualue

Lapin ELY-keskus on myöntänyt 17.4.2018 yhtiölle luonnonsuojelulain 24 §:n 4 momentin mukaisen luvan poiketa Uusitalon luonnonsuojelualueen (YSA200649) rauhoitusmääräyksistä. Lupa koskee kairausten tekemistä luonnonsuojelualueen ulkopuolella olevilta kairauspisteiltä. Kairaukset tehdään niin, että ne alittavat luonnonsuojelualueen rajan yli sadan metrin syvyydessä kallioperässä ja ne ulottuvat keskimäärin 500 - 600 metrin syvyyteen. Lupa on määrätty olemaan voimassa malminetsintäluvan ML2012:0036 voimassaoloajan ja siihen liittyvien mahdollisten kaivoslain mukaisten jatkolupien voimassaoloajan.

ELY-keskus pitää oikeana yhtiön esitystä (malminetsintähakemus liite 2) siitä, että koska toimivaltainen viranomaisena on tehnyt päätöksen rauhoitussäännöksistä poikkeamiseksi, malminetsintää koskevassa jatkoluvassa ei ole oikeudellisia edellytyksiä kieltää Uusitalon luonnonsuojelualueen maa- ja kallioperän vahingoittaminen siten kuin aikaisemmassa malminetsintäluvassa (Tukesin päätös 28.10.2015) on tehty.

ELY-keskus pitää kuitenkin tarpeellisena, että malminetsintäluvassa on lupamääräys koskien em. poikkeamislupaa. Lupamääräyksessä olisi hyvä todeta, että poikkeamislupa mahdollistaa vain luonnonsuojelualueen ulkopuolelta viistoon tehtävät kairaukset esimerkiksi seuraavasti: "Malminetsintäalueen länsiosassa sijaitsee Uusitalon luonnonsuojelualue (YSA200649). Luonnonsuojelualueen ulkopuolella olevilta kairauspaikoilta saa kairata luonnonsuojelualueen alle vain Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen myöntämän poikkeusluvan nojalla."

Määräys vakuuden asettamisesta

Haettavana oleva malminetsinnän jatkolupa kohdistuu Viiankiaavan lajistollisesti arvokkaalle luonnonsuojelualueelle. Vaikka toiminnassa pyritään monin eri tavoin varmistamaan, että kairauksista ja siihen liittyvästä toiminnasta ei aiheudu polttoaine/öljyvuotoja tai muita vahinkoja, ovat vahingot kuitenkin mahdollisia. ELY-keskus haluaa kiinnittää kaivosviranomaisen huomiota siihen, että malminetsintäluvassa määrättävä vakuus on riittävän suuri kattamaan mahdollisten vahinkojen korjaamisen. Luonnonsuojelualueella kustannuksiin vaikuttaa mm. se, että esimerkiksi pilaantuneen maaperän puhdistusmenetelmät on suunniteltava ja toteuttava niin, ettei toiminnasta aiheudu lisähaittaa suojeluarvoille. Vakuuden määrittämistä varten voisi tarkastella esimerkiksi niitä kustannuksia, jotka aiheutuivat kahden edellisen kairauskauden (2017 - 2018, 2018 - 2019) aikana tietyillä kairauspaikoilla syntyneiden polttoaine/öljyvuotojen puhdistamisesta.

Muuta

Yhtiön tutkimussuunnitelma seuraavalle kolmivuotiskaudelle sisältää timanttikairausohjelman lisäksi paljon erilaisia hydrogeologisia ja geoteknisiä tutkimuksia. Osa näistä liittyyneen suunniteltuun kaivostoimintaan ja sen valmisteluun. ELY-keskus pitäisi hyvänä, jos malminetsintäluvassa sallituissa toimenpiteissä malminetsintää ja kaivostoiminnan valmistelua koskevat menetelmät olisi erotettavissa.

Hankkeen vaikutuksia tulee seurata seuransuunnitelman mukaisesti.

Malminetsintäluvassa haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle.

Luontoympäristöyksikön päällikkö

Jari Pasanen

Ylitarkastaja

Liisa Viitala

TIEDOKSI AA Sakatti Mining Oy / Jukka Jokela
Ympäristöministeriö / Aulikki Alanen
Metsähallitus / Liinu Törvi

Tämä asiakirja LAPELY/739/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/739/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Pasanen Jari 13.03.2020 14:36

Esittelijä Viitala Liisa 13.03.2020 14:44

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.8.2020

Lausunto AA Sakatti Mining Oy:n hakemuksesta malminetsinnän jatkoluvan täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta, lupatunnus ML2012:0036 (Sakatti), Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n hakemuksesta malminetsinnän jatkolupaa koskevan päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta hakemusalueella ML2012:0036 (Sakatti).

Yhtiön aikaisempi malminetsintälupa Sakatti 1–5 -alueelle on ollut voimassa 29.7.2016 – 29.7.2019. Malminetsinnän jatkoaikahakemus on jätetty Tukesille 24.5.2020. Jatkoaikahakemukseen liittyen ympäristöministeriö on päätöksellään 15.7.2020 myöntänyt yhtiölle luvan poiketa Viiankiaavan soidensuojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Malminetsinnän edellytyksenä oleva ympäristöministeriön päätös on määrätty täytäntöön pantavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Malminetsinnän vaikutukset Viiankiaavan Natura 2000 -alueen suojeluarvoihin

Sakatin (aik. Sakatti 1–5) malminetsintäalue sijoittuu suurimmaksi osaksi Viiankiaavan Natura 2000 -alueelle (FI1301706). Yhtiö on tehnyt malminetsintää Viiankiaavan Natura-alueella vuodesta 2004 lähtien ja pääasiallinen tutkimustoiminta on keskittynyt Sakatin alueelle. Jatkoaikahakemuksesta on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittama arviointi, josta Lapin ELY-keskus on antanut lausunnon 19.12.2019. Malminetsinnän jatkoaikahakemuksesta ELY-keskus on antanut lausunnon 13.3.2020. Natura-lausunnoissaan ELY-keskus on katsonut, että suunnitelmien mukainen malminetsintä ei merkittävästi heikennä Viiankiaavan suojelun perusteena olevia luonnonarvoja edellyttäen, että hanke toteutetaan käyttämällä lieventäviä toimenpiteitä.

Kaikista varotoimenpiteistä huolimatta malminetsinnästä on todettu aiheutuvan vähäisiä heikentäviä vaikutuksia useampaan luontotyyppiin, kasvilajiin ja lintulajiin. Toiminnan ajoittuminen talvikauteen vähentää huomattavasti toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia, mutta kaikkia vaikutuksia se ei poista. Esimerkiksi vuosittain toistuva meluhäiriö on jatkunut Sakatin alueella vuodesta 2006 alkaen muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, ja tulee jatkumaan edelleen.

Sakatin hankkeen lisäksi yhtiöllä on vireillä ns. Viianingin hanke, johon sisältyy kuusi eri malminetsintähakemusalueita. Viianingin hanke laajentaa kairausalueita Viiankiaavan keski- ja itäosiin. Hankkeessa on Natura-alueelle esitetty 59 kairauspaikkaa. Kaiken

kaikkiaan Viiangin hankkeen lupahakemusalueiden pinta-ala Viiankiaavalla on yhteensä noin 5340 ha, joka on yli 80 % Natura-alueen kokonaispinta-alasta.

Tässä yhteydessä ELY-keskus muistuttaa lieventävien toimenpiteiden välttämättömyydestä hankkeen toteutuksessa, sillä ne ovat olleet vaikutusarvioinnin lähtökohtana. Lieventävillä toimenpiteillä voidaan myös osaltaan vähentää vaikutusarviointeihin liittyviä epävarmuuksia ja kumulatiivisia vaikutuksia.

Kaivoslain 169 §:n mukainen täytöntöönpanomääräys

Malminetsintä Viiankiaavan soidensuojelualueella edellyttää Tukesin malminetsintälupapäätöksen lisäksi lupaa poiketa soidensuojelualuetta koskevista suojelumääräyksistä. Ympäristöministeriö on päätöksellään 15.7.2020 myöntänyt yhtiölle em. poikkeusluvan ja samalla antanut sitä koskevan täytöntöönpanomääräyksen. Täytöntöönpanomääräyksen perusteluissa on katsottu, että täytöntöönpano ei vaaranna Viiankiaavan suojelua.

Luonnonsuojelualueet on perustettu turvaamaan lajiston ja luontotyyppien monimuotoisuutta. Alueilla on lähtökohtaisesti kielletty sellaiset toimenpiteet, jotka vaikuttavat haitallisesti alueiden luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen. Luonnonsuojelualueiden tarkoitus huomioon ottaen ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelualueilla toimittaessa hakijalla tulee pääsääntöisesti olla lainvoimainen malminetsintälupa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Jos kaivosviranomaisen malminetsintälupaan liittyen kuitenkin antaa määräyksen täytöntöönpanosta, tulee varmistua siitä, että timanttikairausten määrät ja muut tutkimukset ovat Natura-arvioinnin mukaiset, ja että toiminnan edellytyksenä on Natura-arvioinnissa ja ELY-keskuksen lausunnoissa 19.12.2019 ja 13.3.2020 esitetyt lieventävät toimenpiteet.

Luontoympäristöyksikön päällikkö

Jari Pasanen

Ylitarkastaja

Liisa Viitala

TIEDOKSI AA Sakatti Mining Oy / Pertti Lamberg
Ympäristöministeriö / Aulikki Alanen
Metsähallitus / Liinu Törvi

Tämä asiakirja LAPELY/739/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/739/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 16.09.2020 14:33

Esittelijä Viitala Liisa 16.09.2020 14:36

11.3.2020

MH 4632/2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
 Valtakatu 2
 96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 11.2.2020

Asia: AA Sakatti Mining Oy, malminetsinnän jatkoaikahakemus Sakatti, ML2012:0036, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa AA Sakatti Mining Oy:n (jäljempänä yhtiö) malminetsintälupahakemuksesta Sakatti, ML2012:0036.

Yhtiö otaksuu alueella esiintyvän nikkeliä, kuparia, kobolttia, platinaa, palladiumia, kultaa ja hopeaa. Hakemukseen sisältyvän tutkimussuunnitelman mukaan käytettäviä tutkimusmenetelmiä ovat timanttikairaus, geofysikaaliset mittaukset, geokemiallinen näytteenotto ja hydrogeologiset tutkimukset. Lupa-alueelle esitetään suunniteltuja kairauspaikkoja yhteensä 166 kappaletta, joista 150 sijaitsee Natura-alueella. Näistä esitetyistä pisteistä 70 kpl on ollut luvitettuna jo edellisellä lupakaudella. Viiankiaavan Natura-alueella kairaustoimintaa suoritetaan ainoastaan talviaikana. Suojelualueiden ulkopuolella myös muuna aikana. Tutkimussuunnitelman mukainen kairausohjelma on suunniteltu tehtävän kuudella kairausyksiköllä, jotka kuuluvat kolmeen eri kokoluokkaan. Kairaustoiminta toteutetaan ympärivuorokautisesti kahdessa vuorossa. Kairaukset tapahtuvat soijan talteenottomenetelmää hyväksikäyttäen, jossa jäähdytysvesi kierrätetään suljetussa systeemissä.

Yhtiö hakee jatkoaikaa malminetsinnälle kolmeksi vuodeksi.

Metsähallituksen lausunto

Hankkeen vaihe

AA Sakatti Mining on tehnyt malminetsintää alueella vuodesta 2004 alkaen. Yhtiöllä on ollut voimassa kaivoslain mukaiset oikeudet malminetsintään (valtaus KaivNro 7812/1-5 ja myöhemmin malminetsintälupa ML2012:0036) Sakatti 1-5 alueelle 17.8.2004-17.8.2012 sekä 29.7.2016-29.7.2019.

Yhtiö on laatinut Viiankiaavan Natura-alueen malminetsinnän Natura-arvioinnin (Eurofins Ahma Oy 24.5.2019), josta Metsähallitus on antanut luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen lausunnon 20.12.2019.

Hakemusalue

Malminetsintälupahakemusalueen pinta-ala on 493,3 ha, ja se sijaitsee suurelta osin Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa olevalla kiinteistöllä 758-891-1-12. Metsähallituksen hallinnassa oleva alue on perustettu Viiankiaavan soidensuojelualueeksi (Laki 851/1988).

Metsähallitus esittää, että malminetsintäluvan lupamääräyksissä tulisi kaivoslain 51 §:n mukaisesti huomioida:

Tutkimusten ajankohdat ja menetelmät, malminetsintään liittyvät laitteet ja rakennelmat

Metsähallituksen näkemyksen mukaan sallittuja ovat vain ne malminetsintämenetelmät, joiden vaikutukset on asianmukaisesti arvioitu Natura-arvioinnin yhteydessä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan luvassa tulisi käytettävien menetelmien lisäksi ilmoittaa myös kairausten sallittu enimmäismäärä Natura-arvioinnissa esitetyn mukaisesti.

Malminetsintäluvassa malminetsinnän menetelmät olisi hyvä erottaa kaivostoimintaa valmistelevista tutkimuksista.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen erityisellä poronhoitoalueella

Poronhoitolain (848/1990) mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Myös laki Metsähallituksesta (234/2016) edellyttää, että sen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojeleminen on sovitettava yhteen siten, että poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet täytetään. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on antamassaan päätöksessä (KHO 25.8.2016 t. 3526) todennut, että Sakatin alueella tapahtuvan malminetsinnän vaikutukset poronhoitoon käsitellään kaivoslain mukaisten asioiden käsittelyn yhteydessä. Mikäli Oraniemen paliskunta esittää toimintaa koskevia rajoitteita, ne tulisi huomioida lupamääräyksissä.

Velvollisuus ilmoittaa tutkimustöistä asianomaiselle toimialallaan yleistä etua valvovalle viranomaiselle

Malminetsintäluvan haltijan tulee ilmoittaa tutkimustöistä hyvissä ajoin Viiankiaavan soidensuojelualueen haltijalle, Metsähallitukselle.

Vakuus

Kaivoslain 107 §:n mukaisen vakuuden tulee olla riittävä turvaamaan jälkitoimenpiteet ja mahdollisesta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat. Vakuuden suuruutta määritettäessä tulisi huomioida alueen luonnonsuojelullinen arvo, malminetsinnän intensiteetti sekä alueen luonnontilaan palauttamisen kustannukset. Sakatin malminetsintäalueella on jouduttu kahden aiemman kairauskauden jälkeen toteuttamaan pilaantuneiden maiden kunnostustoimenpiteitä. Vaikka yhtiö on asianmukaisesti huolehtinut velvoitteistaan, tulisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan polttoaine- ja öljyvuodoista aiheutuneita suunnittelu- ja työkustannuksia käyttää vakuuden määrää arvioitaessa. Lapin ELY-keskuksesta saadun tiedon mukaan pelkkä

pilaantuneiden maiden kunnostustarpeen arviointi kaikkine selvityksineen Viiankiaavan kaltaisissa tapauksissa maksaa vähintään n. 8 000-12 000 €. Puhdistamiskustannukset ovat ELY-keskuksen arvion mukaan olleet kymmeniä tuhansia euroja. Koska huolellinenkaan varautuminen ei voi poistaa riskiä polttoaine- ja öljyvuodoista, Metsähallituksen näkemyksen mukaan vakuuden tulisi kattaa suojelualueen mahdolliset pima suunnittelu- ja toimenpidekustannukset.

Muut yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömät ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvät seikat

Metsähallitus on Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa todennut, että *"Vaikka vuodesta 2006 jatkunut malminetsintä on vaikuttanut Natura-alueen tilaan ja suunniteltujen tutkimusten myötä vaikutukset yhä lisääntyvät, Natura – arvioinnissa kuvatulla toiminnalla ei kuitenkaan Metsähallituksen näkemyksen mukaan heikennetä merkittävästi niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Viiankiaapa on hyväksytty Natura 2000 –verkostoon. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että malminetsintähanke toteutetaan arvioinnissa esitettyjen lieventävien toimenpiteiden ja lausunnossa esitettyjen huomioiden mukaisesti"*. Lupamääräyksiin tulee varmistaa, että toiminta vastaa Natura-arvioinnissa esitettyä. Erityisesti pitää varmistua, että Natura arvioinnissa esitetyt vaikutuksia lieventävät toimenpiteet (s. 111-112) otetaan täysimittaisesti käyttöön.

Malminetsintälupa-alueella esiintyy useita uhanalaisia lajeja, jotka ovat luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan rauhoitettuja. Alueella esiintyy myös erityisesti suojeltavia lajeja (LsL 47 §) sekä luontodirektiivin liitteen IV lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Toiminta-alueen lajistoinventoinneilla ja niiden perusteella tehdyillä toiminnan sijoitusratkaisuilla (suojelullisesti arvokkaiden lajien esiintymät sijoittuvat vähintään 30 metrin etäisyydelle suunnitellusta kairauspisteestä ja kolmea oikaisureittiä lukuun ottamatta vähintään 15 metrin etäisyydelle suunnitellun reitin keskilinjasta) voidaan turvata alueen lajistoarvot. Metsähallitus esittää, että lupamääräyksiin varmistetaan toiminnan riittävät suojaetäisyydet uhanalaisten lajien esiintymiin.

Alueella on myös erityisesti suojeltavan suuren petolinnun reviiri. Rauhoitettujen lintulajien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Lupamääräyksiin tulee varmistaa, ettei tutkimustoimintaa harjoiteta Natura-arvioinnissa esitettyllä 2 km meluvaikutusvyöhykkeellä 15.3.-31.7. välisenä aikana.

Koska malminetsintäalueella ei tarvita erillistä maastoliikennelain mukaista maastoliikennelupaa, malminetsintäluvassa tulee antaa moottoriajoneuvoilla liikkumista rajoittavat määräykset. Työn kannalta välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla. Liikkuminen tulee olla sallittua vain lumipeitteisenä aikana maaperän ollessa roudassa. Liikkumisessa noudatetaan ennalta suunniteltuja ja tarkastettuja reittejä, jotka on esitetty Natura-arvioinnissa.

Tutkimussuunnitelman toteutumisesta raportoitessa on Metsähallitukselle ilmoitettava myös mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista tai muista vahingoista.

Kaivosviranomaisen lupamääräyksissä tulee huomioida, että malminetsintälupa-alue sijaitsee Viiankiaavan soidensuojelualueella. Malminetsintä perustetulla soidensuojelualueella edellyttää ympäristöministeriön lupaa

soidensuojeluasetuksen (852/1988) rauhoitussäädöksistä poikkeamiseen. Tämä poikkeusluvan tarve tulee kirjata myös malminetsintälupaan. Malminetsintäluvassa on tarpeen antaa myös yksityistä suojelualuetta (Uusitalon YSA-alue) koskevat määräykset.

Kairauksissa käytettävien metallisten tai muovisten maaputkien katkaisua ja tulppausta koskevalla lupamääräyksellä voidaan varmistaa muiden alueella liikkujien turvallisuus ja estetään esinevahingot. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Lisäksi Metsähallitus katsoo, että malminetsintäluvan haltija on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Hakemusalueella sijaitsee myös moottorikelkkailu-ura, jonka ylläpitäjä on Sodankylän kunta. Malminetsintäluvan haltijan tulee varmistaa, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa uralla liikkujille.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet erikoissuunnittelijat Liinu Törvi ja Stefan Siivonen.

Elina Stolt
Aluepäällikkö
Metsähallitus Luontopalvelut

Tiedoksi Aulikki Alanen / Ympäristöministeriö
Liisa Viitala / Lapin ELY-keskus

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metsa.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 18.8.2020, ML2012:0036

Malminetsintäluvan jatkoaikaa koskevan päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta, ML2012:0036, AA Sakatti Mining Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallituksen lausuntoa malminetsintähakemukseen (jatkoaikahakemus) jätetystä täytäntöönpanomääräyshakemuksesta. Hakemus kohdistuu alueelle Sakatti 1-5 (ML2012:006).

AA Sakatti Mining Oy on pyytänyt, että kaivosviranomainen myöntää sille kaivoslain 169 §:n mukaisen oikeuden ryhtyä hakemassaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa lupapäätöksessä yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta. Hakemuksessa päätöksen täytäntöönpanolle esitetään perusteltu syy ja perusteet sille, ettei päätöksen täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Hankkeen vaihe

Tukes myönsi 28.10.2015 AA Sakatti Mining Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä Sakatti 1-5, lupatunnuksella ML2012:0036. Luvalla jatkettiin valtausten KaivNro 7812/1-5 voimassaoloa. Luvalle haettiin sen myöntämisen jälkeen päätöstä täytäntöönpanomääräyksestä malminetsinnän suorittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Tämä oikeus myönnettiin Tukesin päätöksellä 29.7.2016. Malminetsinnän harjoittaminen on siten ollut mahdollista täytäntöönpanomääräyksen turvin talvikausina 2016/17 – 2018/19. Malminetsintälupa tuli valitusprosessin jälkeen lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.3.2018.

Hankkeesta vastaava on teettänyt kaksi Natura-arviointia (Eurofins Ahma Oy 24.5.2019 ja 10.2.2020), joissa arvioidaan sekä malminetsinnän jatkoaikahakemusten kohteena

oleville malminetsintäalueille että myös uusille hakemusalueille suunniteltujen malminetsintätoimien vaikutuksia Viiankiaavan suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Metsähallitus on antanut luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaiset lausunnot laadituista Natura-arvioinneista 20.12.2019 ja 29.5.2020. Metsähallitus on myös lausunut 11.3.2020 kaivosviranomaiselle Sakatin malminetsinnän jatkoaikahakemuksesta.

Ympäristöministeriö on myöntänyt 15.7.2020 soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) mukaisen poikkeamispäätöksen malminetsinnälle Viiankiaavan soidensuojelualueelle malminetsintäluva-alueelle ML2012:0036 Sakatti. Ympäristöministeriön on määrännyt, että päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Metsähallituksen lausunto

Hankkeesta vastaava on esittänyt malminetsintäluvan täytäntöönpanoa koskevalle pyynnölle perustellun syyn, joka liittyy toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksistä aiheutuviin, lähinnä taloudellisiin, haittoihin.

Metsähallitus huomauttaa, että malminetsintä luonnonsuojelualueilla ja Natura-alueilla on yleisesti toimijoille riskialtista. Asianmukaiset selvitykset edellyttävät taloudellista panostusta, ja niiden tekeminen vaatii aikaa. Myös lupaharkintaan liittyy monenlaista epävarmuutta. Lähtökohtaisesti malminetsintätoimet rajoitetaan tehtäväksi talviaikaan. Lisäksi on tyypillistä, että toiminnalle asetetaan myös muita ajallisia ja alueellisia rajoitteita. Vaikka luonnonsuojelulaki mahdollistaakin malminetsinnän perustetuilla luonnonsuojelualueilla tietyin edellytyksin, voi sosiaalisen toimiluvan saaminen olla vaikeaa. Siksi lupien lainvoimaisuutta testataan usein muutoksenhakutuomioistuimissa. Yhtiöiden tulisi hakeutuessaan luonnonsuojelualueille varautua näihin edellä mainittuihin asioihin, ja ottaa ne huomioon sekä toiminnan että talouden suunnittelussa. Metsähallituksen näkemyksen mukaan toiminnan aloituksen viivästymisen ja taloudellisten syiden ei pitäisi olla perusteena malminetsintää koskevien lupien täytäntöönpanolle.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan päätösten täytäntöönpanoa koskevien määräysten antamisen ei pitäisi muodostua pääsääntöiseksi instrumentiksi aloittaa luvan mukainen toiminta Natura —alueilla, vaan muutoksenhauulle tulisi varata tosiasiallinen mahdollisuus ennen toiminnan aloittamista. Vaikka kyse on jatkoaikaa koskevasta päätöksestä, on huomioitava, että osa malminetsinnän vaikutuksista on kumuloituvia. Tämä seikka tulisi huomioida luvan täytäntöönpanoa koskevassa harkinnassa.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan kyseisessä tapauksessa malminetsintäluvan täytäntöönpanoa puoltaa se, että osa yhtiön hydrologisten ja hydrogeologisten

8.9.2020

MH 4632/2018

tutkimusten jatkamisesta edellyttää malminetsintälupaa. Erityisesti tämä koskee hydrogeologisia kairauksia, joita on suunniteltu tehtävän yhteensä 27 kairauspaikalla. Näistä 22 sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Hydrogeologiset kairaukset tullaan toteuttamaan samoilta kairauspaikoilta kuin varsinaiset malminetsintäkairaukset. Yhtiö on samaan aikaan malminetsinnän kanssa suunnittelemassa kaivostoimintaa alueelle. Metsähallitus pitää tärkeänä, että suunnitellun kaivoksen hydrologisten vaikutusten arvioimiseksi käytössä olisi paras mahdollinen tieto. Tämä edellyttää hydrogeologisten tutkimusten jatkamista.

Kaivoslain esitöiden (HE 273/2009 vp) mukaan täytäntöönpanoa koskevassa päätöksessä tulee yksilöidä sallitut toimenpiteet. Mikäli kaivosviranomainen päätyy antamaan malmietsintäluvan jatkoaikaa koskevan päätöksen yhteydessä myös määräyksen täytäntöönpanosta, tulee lupamääräyksen varmistaa, että toiminta vastaa Natura-arvioinneissa esitettyä. Erityisesti tulee varmistua, että **uusimmassa Natura arvioinnissa (Eurofins Ahma Oy 29.5.2020) esitetyt vaikutuksia lieventävät toimenpiteet otetaan täysimittaisesti käyttöön myös Sakatin aluella**. Lisäksi tulee huomioida, mitä Metsähallitus on lausunut Sakatin malminetsintäluvan jatkoaikahakemuksesta.

Lisätietoja lausunnosta antaa erikoissuunnittelija Liinu Törvi (liinu.torvi@metsa.fi, puh. 040 754 1512).

Jyrki Tolonen
Aluejohtaja
Metsähallitus Luontopalvelut

Tiedoksi Aulikki Alanen, ympäristöministeriö
Liisa Viitala, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Aihe:

VL: mielipide

Anneli Ojanperä Mielipiteet ja muistutukset

Ounasjoen Itäpuolentie 1195

96900 SAARENKYLÄ

Kaivosasiat@tukes.fi

Lupatunnus: ML2012:0036

Malminetsintälupahakemukseen (jatkoaika) liittyvä täytäntöönpanomääräyshakemus.

Tukesin virkamiehet ovat pettäneet kansalaisia jo kauan, samoin on tehnyt elinkeinoministeriö.

Uraanialueilla on kairattu pohjavesialueita pilaan jo malminetsintä- ja varausluvilla. Uraani on ollut salattu asia niin Talvivaarassa, kuin muissakin niin Kittilän, Kolarin, Sodankylän, Suhangon alueella, sis Rovaniemi, Ranua, Tervola.

Uraanihakkeita ovat myös litiumesiintymä pohjanmaalla. Uraani, Koboltti, Rauta, Vanadiini, lyijy, antimoni, kupari, nikkeli esiintyy samoissa esiintymissä, mutta yleensä vain kulta, kupari ja nikkeli mainitaan. Uraania ei ole mainittu yhdessäkään muussa Tukesin antamassa luvassa 9.8.2019 lähtien. Olen tutkinut ne kaikki, vain yhdessä varauksessa on uraani mainittu. Se oli Mawson oy:n varaus 9.8.2019. Varauksella aiottiin jo tehdä syväkairauksia, montutuksia yms. Lain mukaan sellaisia asioita ei saa tehdä uranimailloilla. Jokapaikassa on uraania, kuten Ilkka Keskitalo, Tukesin virkamies, minulle myönsikin. Eihän tänne sitten saisi antaa lupia ollenkaan, puuskahti Ilkka Keskitalo. Eipä saisikaan, ei varauksella saa tehdä sellaisia toimenpiteitä uranimailloilla, kuten kyseinen lupa oli. Terho Liikamaa sen myönsikin naureskellen, kun Kuusamon tilaisuudessa siitä mainitsin, kansa sanoi yhteen ääneen, että miksi sitten poraa. Kun uraani salataan, tällaisia pohjavedelle ja ympäristölle vaarallisia toimenpiteitä tehdään. Pohjavesi on aina kallion päällä olevaa vettä lähes hapettomassa tilassa. Luonnontilainen suo on aina suurta pohjavesialuetta ja lähteen pinta osoittaa vain pohjaveden korkeuden suoalueella. Luonnontilainen suo on aina neutraali, niinkauan se on yhteydessä pohjaveteen. Kun suo ojitetaan muuttuu vesi happamaksi, suon tyyppi haihtuu ilokaasuna ilmaan ja se on 300 kertaa ilmastoa lämmittävämpi kaasu kuin hiilidioksidi. Suon hiili irrottaa metallit veteen. Suo on pääasiassa tyypeä ja hiiltä johon on sitoutunut raskasmetalleja. Suo pitää vesistöt puhtaana. Metsähallitus on meillä se soiden raiskaaja ja metsien raiskaaja. Metsähallitus antaa myös luvat malminetsintävaiheessa valtion puolesta valtion maille. Näin tehdään myös varauksella, Uraani on salattu asia päätöksissä. Kansaa siis petetään rankasti. Lapin Kansassa on viikottain varauslupia, joissa sanotaan, että varaus antaa oikeuden vain malminetsintäluvan hakemiseen. Tukes kuitenkin pettää kansaa, sillä se tulkitsee asiaa niin, että maanomistajan luvalla saa tehdä syväkairauksia, montutuksia yms. Pohjavesiä poistettiin luokituksesta Lapissa yli tuhat aluetta kaivostoiminnan tieltä. Meillä on pohjaveden pilaamiskielto kuitenkin olemassa ja kairaukset pilaavat pohjavesiä, kuten on pilattu myös viiankiaavan natura-alueella. Tämä asiassa oleva kyseinen yhtiö on jo pilannut alueella pohjaveden kairauksillaan ja öljyvuodoillaan. Sanomalehden sivuilla alue oli kairattu sadan metrin välein. Kaikki se myrkyllinen kivimoska on jäänyt sinne pohjavesiin. AVI antaa luvat pohjaveden pilaamiseen, jos vettä pulppuaa 100 kuutiota vuorokaudessa, samoin AVI antaa luvat lähteiden muuttumiskieltoihin jo malminetsintäluvalla. Ely-keskus antaa luvat luonnonsuojelulailta suojeltujen kasvien hävittämisiin jo malminetsintälupavaiheessa. Elinkeinoministeriön alaiset virkamiehet siis tuhoavat tämän maan. Ei tarvitse ihmetellä, miksi lajit katoavat vinhaa vauhtia. 50 000 ihmistä vastusti valtion yhtiöittämistä, mutta Sipilän hallitus ei siitä piitannut. Omaisuuden turva ja tiedonsaanti on oikeusvaltion periaatteita, ne eivät toteudu kaivoslaissa eikä sen virkamiesten toiminnassa. Yleinen etukin on kaivosyhtiön etu ja lunastuslaki on kaivosyhtiön etu. Lunastuslakia sovelletaan myös kaivosyhtiön pohjaveden pilaamisiin. Ei kukaan niitä pilaamisia myönnä, ei Tukes eikä kaivosmafian virkamiehet. Asioista ei välitä myöskään poliisi. Luonnontilainen suo on myös suuri tulvien pidättäjä. Kevätaikaan suuret suot ikäänkuin kasvavat korkeutta, kun ne pidättävät vettä. Asiaa voi testata vaikka pesusienellä vadissa. Ei lupaa tälle uraanipetokselle eikä pohjavesien pilaamisille ja lajien hävittämille vieläpä natura-alueella. Tukes ei välitä edes ykkösluokan pohjavesistä, nekin sisältyvät lupiin.

anneli Ojanperä

Tukes

Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi

kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Tukesin kuulutus 18.8.2020 lupatunnus ML2012:0036 AA Sakatti Mining Oy:n hakemus Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksen (jatkoaika) täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta.

Asia

Muistutus AA Sakatti Mining Oy:n hakemukseen Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksen (jatkoaika) täytäntöönpanemisesta muutoksenhausta huolimatta.

Määräpäivä

18.9.2020.

Muistuttaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

Lappi@sll.fi

Rovakatu 23, huone 219, 96100 Rovaniemi

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ry:n yhteyshenkilöt:

Puheenjohtaja Seppo Aikio 040 015 6819

Varapuheenjohtaja Seppo Väinönheimo 0400 603 012

Toiminnanjohtaja Mika Flöjt +358 40 823 2443

Lue lisää toiminnastamme <https://www.sll.fi/lappi>

Piirin sähköposti: lappi@sll.fi tai lapinpiiri@gmail.com

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n puolesta

varapuheenjohtaja Seppo Väinönheimo

toiminnanjohtaja Mika Flöjt

Muistutuksen yleiskuvaus

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry katsoo, että AA Sakatti Mining Oy:n hakemus Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksen (jatkoaika) täytäntöönpanemisesta muutoksenhausta huolimatta ei täytä lainsäädännön vaatimuksia, koska;

- hallintoviranomainen Tukes ei kuulutusasiakirjassaan osoita tarkistaneensa ja todenneensa hakijan Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset, ja
- hallintoviranomainen ei lupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassaan selosta hakijan samaan toiminnalliseen hankekokonaisuuteen kuuluvia muita lupahakemuksia ja/tai voimassa olevia lupia; ja
- luvanhakijan täytäntöönpanohakemuksen perustelut ovat puutteelliset, koska:
 - hakija ei osoita hakemuksensa perusteeksi sellaista kaivoslain 169 §:en perusteluissa velvoitettua valituksenalaisen lupapäätöksen erilliskysymystä, joka tarpeettomasti viivästyttäisi malminetsinnän jatkumista koko malminetsintälupa-alueella; ja
 - hakija ei hakemuksensa perusteeksi osoita sellaista lupapäätöstä, jonka lupamääräyksiä noudattaen erikseen yksilöityihin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä muutoksenhausta huolimatta; ja
 - hakija ei hakemuksensa perusteeksi osoita selvitetyn hankealueeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja ja niihin kohdistuvista toimenpiteistä aiheutuvia haittoja; ja
 - hakija ei hakemuksensa perusteeksi osoita voimassa olevaa kaivannaisjätesuunnitelmaa eikä riittävää toiminnan jälkihoitosuunnitelmaa; ja
- hallintoviranomainen ei osoita täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjoissa, että hakijalle olisi määritelty lupa-aluekohtainen vakuus lainsäädännön vaatimusten mukaisesti; ja
- hallintoviranomainen ei täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjoissa selosta hakijalle määrättävää vakuutta ja vakuuden määrittämisperusteita niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa esimerkiksi ympäristön saattamiseksi ennalleen; ja
- hallintoviranomainen ei täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta alkuperäisen jatkoaikahakemuksen ja nyt täytäntöönpanohakemuksen johdosta pidettyjä viranomaisneuvotteluja eikä niiden pöytäkirjoja.

Viitaten edellä kuvattuihin täytäntöönpanohakemuksen ja kuulutusmenettelyn oleellisiin puutteisiin, katsomme ettei hallintoviranomainen Tukes ole varmistunut vireille tulleen täytäntöönpanohakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset ennen hakemuksen kuuluttamista, ei ole hankkinut hakemuksen käsittelyä varten tarpeellisia selvityksiä, on kuuluttanut oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ennen riittävien selvitysten hankkimistaan, ja on tällä hallintolain vastaisella kuulutusmenettelyllään antanut asianosaisille epäselvän ja harhauttavan kuvan hakijan hankekokonaisuudesta ja kuulutetun lupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen liittymisestä hakijan laajaan hankekokonaisuuteen, ja näin menetellessään on estänyt asianosaisia saamasta riittävää oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavassa asiassa voidakseen vaikuttaa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen liittyvässä asiassa.

Katsomme hallintoviranomainen Tukesin tehneen hallintolain ja kaivoslain vastaisen menettelyvirheen kuuluttaessaan hakijan puutteellisen lupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen, ja katsomme että näin menetellessään hallintoviranomainen on loukannut asianosaisten ennakkollista oikeussuojaa.

Katsomme että edellytykset täytäntöönpanohakemuksen hyväksymiselle eivät täyty ja sen vuoksi lupahakemus on hylättävä.

Perustelemme muistutuksemme kohdassa 'muistutuksen yksityiskohtaiset perustelut'.

Muistutuksen yksityiskohtaiset perustelut

1. Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassaan osoita tarkistaneensa ja todenneensa hakijan Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset

Hallintoviranomainen Tukes ei hakemuksen kuulutusasiakirjassa osoita tarkistaneensa hakemuksen vireilletulon yhteydessä hakijan malminetsintälupapäätöksen Sakatti 1-5 täytäntöönpanohakemuksen muutoksenhausta huolimatta täyttävän lainsäädännön vaatimukset ennen hakemuksen kuuluttamista.

Hakijan hakemuksen kohdasta 2. ilmenee, että hakijalle on Tukes myöntänyt 28.10.2015 malminetsintäluvan nimeltä Sakatti 1-5, lupatunnuksella ML2012:0036, jolla luvalla jatkettiin valtausten KaivNro 7812/1-5 voimassaoloa. Luvalla haettiin sen myöntämisen jälkeen päätöstä täytäntöönpanomääräyksestä malminetsinnän suorittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Tämä oikeus myönnettiin Tukesin päätöksellä 29.7.2016. Malminetsinnän harjoittaminen on siten ollut mahdollista täytäntöönpanomääräyksen turvin talvikausina 2016/17 – 2018/19. Malminetsintälupa tuli valitusprosessin jälkeen lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.3.2018.

Hakijan hakemuksen kohdasta 3. ilmenee, että Hakija on 24.5.2019 hakenut kyseiselle malminetsintäluvalle jatkoaikaa.

Hakija esittää hakemuksensa kohdassa 5., että kaivoslain 169 §:n mukaan Tukes voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä määrätä, että malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Edellytyksenä kyseiselle täytäntöönpanomääräykselle on, että:

- 1) Hakija esittää perustellun syyn toiminnan aloittamiselle;
- 2) toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi;
ja
- 3) Hakija asettaa Tukesin määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Katsomme, ettei hallintoviranomainen täytäntöönpanohakemuksen kuulutuksessaan ota mitään kantaa hakijan täytäntöönpanohakemuksen kohtiin 1. - 5., ei osoita tarkistaneensa hakijan lupahakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n, ei osoita pyytäneensä hakijalta kaivoslain 36 §:n mukaisia lupahakemuksen täydennyksiä, ei osoita että olisi pyytänyt kaivoslain 37 §:n mukaisia lausuntoja lupahakemuksesta, ei osoita eikä selosta asiasta pidettyjä viranomaisneuvotteluja, eikä osoita että olisi varmistunut siitä, että hakemuksessa on esitetty riittävät tiedot 39 §:n mukaisten muistutusten ja mielipiteiden hankkimiseksi ennen asian kuuluttamistaan.

Hallintoviranomainen Tukes ei osoita hakemuksen vireille tulon johdosta pyytäneensä hakijalta lisäselvityksiä, eikä osoita tarkistaneensa hakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset.

Hallintoviranomainen ei yksilöi kuulutusasiakirjassa hakemuksen asianosaisia, eikä kuulutusasiakirjan mukaan heille ole lähetetty tiedotetta hakemuksesta.

Katsomme että hallintoviranomainen Tukes on hakemuksen vireilletulon käsittelyssään ja kuulutusmenettelyssään tehnyt hallintolain 31 §:n vastaisen menettelyvirheen.

2. Hallintoviranomainen ei lupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassaan selosta hakijan samaan hankekokonaisuuteen kuuluvia muita lupahakemuksia ja/tai voimassa olevia lupia

Viittaamme edellä kohdassa 1. lausumaamme.

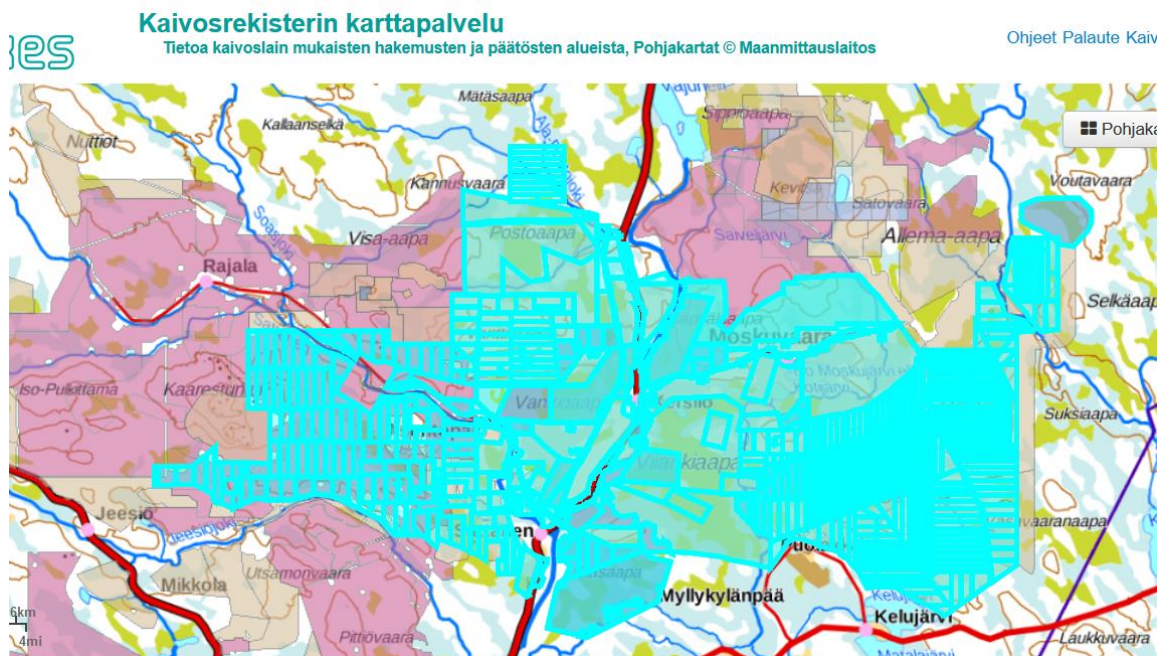
Hakija selostaa hakemuksensa kohdassa 6. että:

Kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen tarkoituksena on mahdollistaa luvan mukaisen toiminnan aloittaminen ilman hankekokonaisuuden tarpeetonta viivästymistä sellaisissa tilanteissa, joissa toiminta on lupamääräyksiä noudattaen mahdollista toteuttaa valituksen kohteena olevia intressejä vaarantamatta. Hakija

katsoo alla esitetyin perustein, että malminetsintäluvan mukaiset toimenpiteet voidaan aloittaa tekemättä muutoksenhakua hyödyttömäksi, ja että kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen antamiselle on olemassa lain edellyttämät perusteet.”

Katsomme lupanhakijan itse toimivan kuvailemansa 169 §:n vastaisesti, sillä lupahakemuksessaan 24.5.2019 ja nyt täytäntöönpanohakemuksessaan hakija ei ole kuvannut eikä selostanut tosiasiallista hankekokonaisuutta, vaan on palastellut hankekokonaisuutensa pieniksi palasiksi, ja hakenut malminetsintäluvaa vain tuon hankekokonaisuuden palaselle Sakatti 1-5

Viittaamme kaivorekisterin karttapalvelun otteeseen 16.9.2020, jonka mukaan hakijalla on sangen laaja hankekokonaisuus, jota hakija ei lupahakemuksessaan ole kuvaillut, eikä sitä hakijan todellista hankekokonaisuutta hallintoviranomainenkaan kuulutusasiakirjassa kuvaile.

Tuossa kaivosrekisterin 16.9.2020 karttaotteessa on AA Sakatti Miningin lupahakemukset/luvut merkitty turkoosilla, ja kuvasta näkyy, ettei 169 §:n mukainen hankekokonaisuus koostu yhdestä Sakatti 1-5 malminetsintäluvasta, vaan kymmenistä eri lupapalasilta haetuista lupahakemuksista tai -päätöksistä.

Lisäksi katsomme, ettei hallintoviranomainen kuulutusasiakirjassaan edes mainitse eikä selosta hakijan Sakatti 1-5- malminetsintäalueen lähialueeseen kuuluvia muita vireillä olevia lupahakemuksia ja/tai voimassa olevia lupia, eikä hakijan niistä muodostuvaa toiminnallista hankekokonaisuutta, jonka hankekokonaisuuden katsomme olevan 165 §:n mukaisesti oleellinen arvioitaessa hakijan lupapäätöksen täytäntöönpanohakemuksensa perusteeksi esittämää syytä, että mikäli

täytäntöönpanomääräystä ei saataisi, aiheutuisi hankekokonaisuuden toteuttamisen viivästyksestä huomattavia haittoja Yhtiön malminetsinnälle.

Katsomme edellä kuvatulla perusteella perusteettomaksi hakijan väitteen, että Sakatti 1-5 malminetsintäluvan lainvoimaiseksi tulemisen odottaminen viivästyttäisi hakijan hankekokonaisuuden toteuttamista. Hakijalla on hankekokonaisuudessaan kymmeniä muita hakemuspäätöksiä, joihin hakija voi kohdistaa toimintaansa saadakseen hankekokonaisuutta eteenpäin.

Katsomme edellä kuvatun laajan yhtenäisen toiminnallisen hankealueen palastelun pieniksi erillisiksi hakemusalueiksi Århusin sopimuksen, hallintolain ja kaivoslain vastaiseksi menettelyvirheeksi, jolla on estetty alueen kuntia, yleistä etua valvovia viranomaisia sekä asianosaisia saamasta oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavasta hankekokonaisuudesta, ja että tällä hakemusten palastelulla on estetty asianosaisia muodostamasta todellista käsitystä hankekokonaisuudesta ja estetty lausumasta muistutusta ja mielipidettä todelliseen hankekokonaisuuteen.

3. Täytäntöönpanohakemuksen perustelut ovat muutenkin puutteelliset

3.1. Hakija ei osoita lupahakemuksensa perusteeksi sellaista kaivoslain 169 §:en perusteluissa velvoitettua erilliskysymystä, joka tarpeettomasti viivästyttäisi malminetsinnan jatkumista koko malminetsintä lupa-alueella.

Viittaamme edellä kohdissa 1. ja 2. lausumaamme.

Edellä lausuttuun viitaten katsomme hakijan hakemuksen olevan kaivoslain 169 §:n vastainen. Kaivoslain 169 §:n perustelujen mukaan pääsääntö on, että malminetsintäluvan mukaisesti toimenpiteisiin voidaan pääsääntöisesti 168 §:n mukaisesti ryhtyä vasta, kun lupapäätös on lainvoimainen. Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta annettua päätöstä koskeva valitus voi kohdistua johonkin rajattuun erilliskysymykseen, esimerkiksi malminetsintäalueen tiettyyn osaan taikka tiettyihin malminetsintämenetelmiin. Tällainen saattaisi tarpeettomasti viivästyttää malminetsinnan jatkumista koko malminetsintäalueella.

Katsomme että hakija hakemuksensa kohdissa 7 ja 8 esittää perusteettomia perusteluja täytäntöönpanohakemukselleen.

”Näin ollen talviaikana tapahtuva muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan aloittamisessa merkitsee käytännössä hankkeen aikataulun siirtymistä vähintään vuodella eteenpäin. Hankkeen viivästyttämisestä on jo tähän mennessä aiheutunut Hakijalle merkittäviä taloudellisia menetyksiä, sillä malminetsintävalmiuden ylläpitämisestä samalla kun malminetsintää ei kyetä harjoittamaan syntyy Hakijalle vuositasolla karkeasti arvioiden tällä hetkellä noin 3 miljoonan euron lisäkustannukset, talvikauden kairausbudjetin ollessa noin 10 miljoonan euron suuruinen. Lisäksi asiassa on huomioitava, että jo pelkillä Hakijan nyt suunnittelemissa malminetsintätutkimuksilla on huomattavia työllisyys- ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Malminetsintätoimenpiteiden uudelleenaloittamisen viivästyttämisestä

aiheutuu siten merkittävää haittaa paitsi Hakijalle, myös Sodankylän alueen taloudelle ja työllisyydelle, minkä johdosta olisi ensiarvoisen tärkeää päästä jatkamaan malminetsintätoita heti ympäristöministeriön poikkeamisluvan tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.”

Viitaten edellä kohdassa 2 lausumaamme, katsomme hakijan malminetsintäresurssit tuskin riittävät koko hankekokonaisuutensa kaikkien lupapalasten yhtäaikaiseen tutkimiseen (eikä sellaista hakija ole edes väittänytkään), jonka vuoksi todelliseen malminetsintätoimintaan ei tule mitään viivästyistä odotellessa Sakatti 1-5 lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Katsomme myös, ettei hallintoviranomainen täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassaan osoita selvittäneensä, että onko hakija kaivoslain 169 §:n edellyttämällä tavalla osoittanut rajatun erilliskysymyksen hakemuksensa perusteeksi.

Viitaten edellä kuvattuihin perusteisiin katsomme, että kuulutusasiakirjassa ei ole osoitettu täytäntöönpanohakemuksen perusteeksi sellaista kaivoslain 169 §:en perusteluissa veloitettua erilliskysymystä, joka tarpeettomasti viivästyttäisi malminetsinnän jatkumista koko hakijan hankekokonaisuuden alueella, ja johonka perustuen täytäntöönpanopäätös olisi määrättävissä.

3.2. Hakija ei hakemuksessaan osoita eikä esitä sellaista lupapäätöstä ja yksilöityjä lupamääräyksiä, mihin perustuen yksilöityihin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä valituksesta huolimatta.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2. ja 3.1. lausumaamme.

Luvanhakija hakemuksensa kohdissa 9 ja 10 esittää että täytäntöönpano hakemus voitaisiin myöntää perustuen hakijan lupahakemuksessaan esittämään tutkimussuunnitelmaan perustuen. Siten hakija ei esitä hakemuksessaan sellaisia yksilöityjä lupamääräyksiä, joihin perustuen täytäntöönpanohakemus voitaisiin myöntää.

Katsomme oleelliseksi lainvastaiseksi puutteeksi, ettei luvanhakija hakemuksessaan eikä lupaviranomainen kuulutusasiakirjassaan ole esittänyt, minkälaiset 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset' ovat valituksenalaisessa lupapäätöksessä, ja kuinka niitä sovellettaisiin tässä täytäntöönpanomääräyksessä muutoksenhausta huolimatta.

Kyseisten lupamääräysten puuttumisen vuoksi hakemuksen täytäntöönpanohakemuksen kuulutusmenettelyn yhteydessä muistuttajat eivät ole saaneet oleellista tietoa käyttöönsä voidakseen lausua hakemuksessa viitatuista lupamääräyksistä, minkä katsomme lupaviranomaisen menettelyvirheeksi.

Katsomme etteivät luvanhakija eikä lupaviranomainenkaan ole esittäneet kuulutusasiakirjassa 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä', koska niistä olisi voinut käydä ilmi, että ne on annettu

siinä määrin kaivoslainsäädännön vastaisesti, ettei niihin perustuvasti ole mahdollista myöntää myöhemmän malminetsintäluvan täytäntöönpanolupaa muutoksenhausta huolimatta.

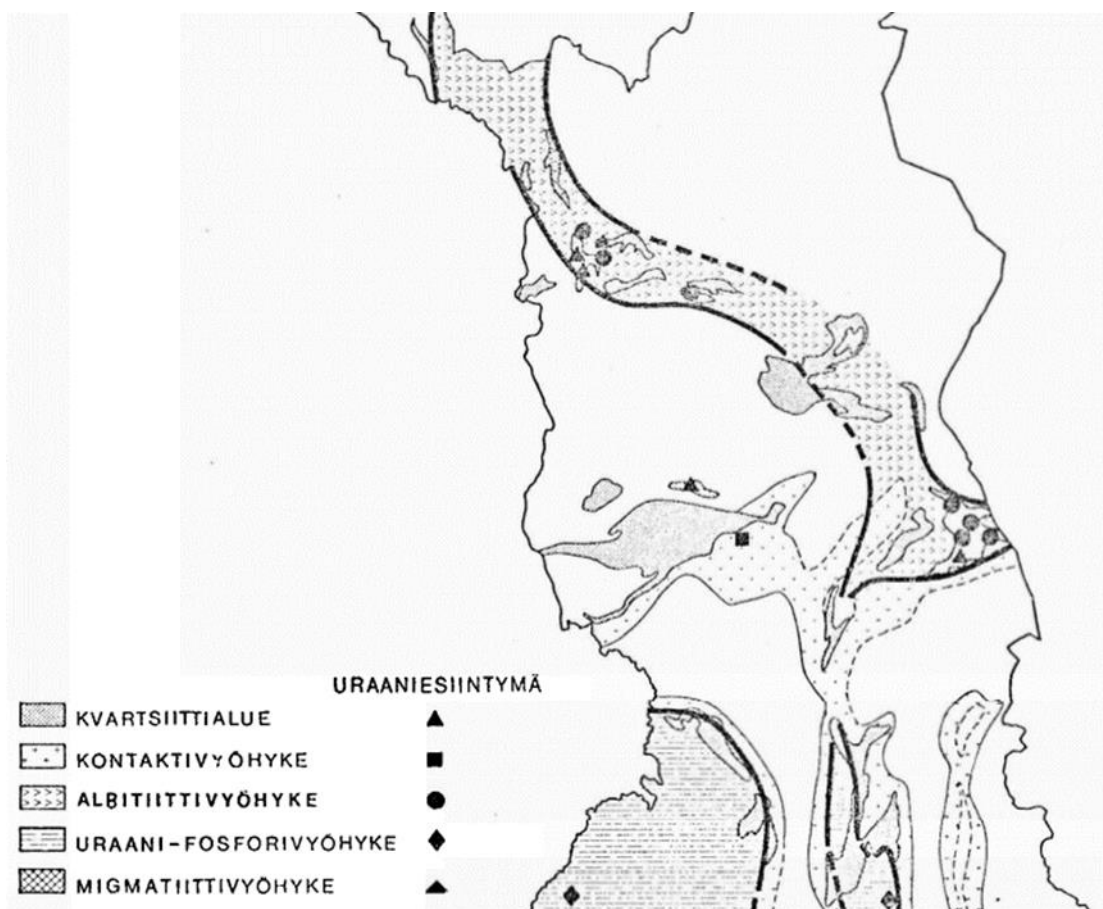
Edellä kuvattuihin perusteluihin viitaten katsomme, ettei lupahakemuksessa eikä kuulutusasiakirjassa osoiteta sellaisia 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä', joihin perustuen lupaviranomainen voisi määrätä valituksen alaisen malminetsintälupapäätöksen täytäntöön pantavaksi muutoksenhausta huolimatta.

3.3. Hakija eikä lupaviranomainenkaan osoita selvitetyn hankealueeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja, käyttämiensä kairauksia helpottavia kemikaaleja eikä niistä molemmista aiheutuvia haittoja.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., 3.1. ja 3.2.lausumaamme.

Katsomme ettei alkuperäiseen malminetsintälupahakemuksen jatkoaikapäätökseen sisälly selvityksiä hakijan hankekokonaisuuden eikä Sakatti 1-5 malminetsintäalueen ympäristölle haitallisista mineraaleista, eikä hallintoviranomainen osoita pyytäneensä niistä lisäselvityksiä. Myöskään käytettävistä kairausta helpottavista kemikaaleista ja niiden ympäristövaikutuksista ei ole esitetty selvityksiä.

Viittaamme Outokumpu Oy:n vuonna 1973 laatimaan Suomen uraanivyöhykekarttaan, josta ohessa ote:

Kyseinen kartta on Suomen uraanivyöhykkeistä ja silloin tiedossa olleista uraaniesiintymistä, silloisen Suomen suurimman uraaninetsijän Outokumpu Oy:n laatimana. Kartta liittyi Outokumpu Oy:n ehdotukseen KTM:n uraanijaostolle uraaninetsinnän pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmaan.

Estääksemme edellä esittämämme tiedon tahallisen väärintulkinnan, jollaista olemme kokeneet, niin täsmennämme, että tuomalla kyseisen uraanivyöhykekartan esille, emme väitä, että AA Sakatti Mining olisi etsimässä uraania hankekokonaisuudessaan, vaan tuomme esille, että vanhastaan tiedetään alueen kallioperään sisältyvän ympäristölle haitallisia mineraaleja, esimerkiksi herkästi vesiliukoista uraani, joka myös rikastuu elonkiertoon ympäristöön päästessään.

Katsomme ettei valituksenalaisessa Sakatti 1-5 malminetsintäluvassa ole annettu lupamääräyksiä haitallisten mineraalien käsittelystä aiheutuvien haittojen estämiseksi, jonka vuoksi myöskään täytäntöönpanomääräystä ei voida lainmukaisesti antaa.

Katsomme myös, että Sakatti 1-5 malminetsintälupapäätöksessä ei ole esitetty kaivannaisjättesuunnitelmaa, selvitystä jätteiden käsittelystä sekä käytetyistä kemikaaleista sekä niiden vaikutuksista eikä toiminnan jälkihoitosuunnitelmaa, jotka tulisivat olla velvoittavia myös täytäntöönpanomääräyksen yhteydessä.

Katsomme hallintoviranomaisen menettelyn tältä osin kaivoslain vastaiseksi, koska malminetsintäluvassa on kaivoslain 51 §:n 2 momentin 6) kohdan mukaan annettava määräykset kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Kaivoslain 51 §:n perustelujen mukaan lupamääräyksissä olisi 2 momentin 6 kohdan nojalla annettava tarkempia määräyksiä liittyen maa- ja kiviainesjätteisiin, jollei tämä ole tarpeetonta 13 §:n 2 momentin nojalla sen vuoksi, että malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ympäristönsuojelulain perusteella. Jos malminetsintäluvan mukaista toimintaa varten vaaditaan ympäristönsuojelulain mukainen koetoimintailmoitus tai ympäristölupa, annetaan tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä ja kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ympäristönsuojelulain nojalla.

Katsomme, että kaivoslain 51 §:n perustelujen mukaan kaivoslaki ei tunne tilannetta, että kairauksin tai tutkimuskaivantoihin perustuvassa luvanvaraisessa malminetsinnässä ei syntyisi kaivannaisjätettä.

Edellä kuvattuihin perusteisiin viitaten katsomme, että luvanhakija eikä myöskään lupaviranomainen ole selvittäneet hakemusalueeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja, niistä aiheutuvia haittoja, eikä ole esitetty ja hyväksytty kaivoslain 51 §:n 2 momentin 6) kohdan velvoittamaa kaivannaisjättesuunnitelmaa.

Kyseiset selvitykset puuttuvat aikaisemmin voimassa olleesta lupapäätöksestä, nyt valituksenalaisesta lupapäätöksestä, eikä niitä ole

esitetty käsillä olevaan lupapäätöksen täytäntöönpanohakemukseen muutoksenhausta huolimatta, jonka vuoksi katsomme, ettei täytäntöönpanohakemus täytä kaivoslain 51 §:n 2 momentin 6) kohdan vaatimuksia.

4. Hallintoviranomainen ei osoita täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjoissa, että hakijalle olisi määritelty lupa-aluekohtainen vakuus lainsäädännön vaatimusten mukaisesti

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2. ja 3. lausumaamme.

Luvanhakija ei hakemuksessaan eikä myöskään lupaviranomainen osoita täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassa hakemuksen kohteena olevaan hakemusalueeseen luvanhaltijalle määrättyä lupa-aluekohtaista vakuusvaatimusta; ei "aiemmin voimassa olleen" lupapäätöksessä määrättyä vakuutta, ei valituksenalaisessa lupapäätöksessä määrättyä vakuutta.

Esimerkkinä ilmeisestä puutteesta on jälkitarkkailun tietojen ja vakuuden puute, sekä puuttuvat vakuudet luontoon ruostuvien kairauksen maaputkien poistoon sekä kairareikien pysyvään tukkimiseen;

Täten kuulutetun täytäntöönpanolupahakemuksen perusteella jää epäselväksi onko hakijalle määrätty kaivoslain mukaista vakuusvaatimusta lainkaan, tai jos on määrätty, niin täyttääkö kyseinen vakuusvaatimus kaivoslain vaatimukset.

Viittaamme KHO:n tulkintoihin malminetsintäluvuissa määrättävistä vakuuksista ja niiden määrittämisessä huomioitavista alueen erityispiirteistä mukaan lukien haitalliset mineraalit, ympäristölle ja asianosaisille aiheutuvat haitat, hankkeen lopetus ja jälkihoitotoimenpiteet sekä varautuminen haittojen ja vahinkojen korvaamiseen.

Katsomme, että koska täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassa ei lupa-aluekohtaista vakuusvaatimusta ei ole esitetty ja osoitettu riittäväksi, ei kyseistä valituksenalaista lupapäätöstä ole mahdollista määrätä täytäntöönpanotavaksi muutoksenhausta huolimatta.

5. Lupaviranomainen ei täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjoissa selosta hakijalle määrättävää vakuutta ja vakuuden määrittämisperusteita niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa esimerkiksi ympäristön saattamiseksi ennalleen.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., 3. ja 4. lausumaamme.

Kaivoslain 169 §:n 2 momentissa säädetään, että lupaviranomainen voi antaa 1 momentissa säädetyn määräyksen, mutta edellytyksenä määräykselle on että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Katsomme ettei lupaviranomainen ole kuulutusasiakirjassa osoittanut selvittäneensä, ettei valituksen alaisen lupapäätöksen täytäntöönpano tekisi muutoksenhakua hyödyttömäksi, minkä vuoksi katsomme tältä osin lupaviranomaisen kuulutusasiakirjan oleellisen puutteelliseksi.

Katsomme asianosaisten oikeusturvaan loukatun, koska kuulutusasiakirjaan ei sisälly selvitystä tekeekö mahdollinen täytäntöönpanomääräys muutoksenhaun hyödyttömäksi, eikä siten asianosailla ole mahdollisuutta tehdä muistutuksia kyseisen selvityksen perusteluihin.

Hakija on hakemuksessaan esittänyt olevansa valmis asettamaan Tukesin määräyksestä kaivoslain 169 §:n edellyttämän vakuuden lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Hakija ehdottaa vakuuden määräksi 25 000 euroa.

Lupaviranomainen ei osoita täytäntöönpanohakemuksen kuulutusasiakirjassa selvitystä eikä ehdotusta siitä vakuussummasta ja vakuussumman määrittämisperusteista, joka hakijalle on määrättävä niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka täytäntöönpanomääräyksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Katsomme että asianosaisilla on oltava muistutusmahdollisuus myös vakuussumman määrittelyperusteisiin ja vakuussumman määrään.

Edellä kuvattuihin perusteisiin viitaten katsomme, että hakemuksen kuulutusasiakirjat eivät täytä kaivoslain 169 §:n vaatimuksia.

Yhteenveto

Viitaten edellä kohdissa 1., 2., 3., 4. ja 5. lausuttuun, katsomme ettei hallintoviranomainen Tukes ole:

- varmistunut vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset ennen hakemuksen kuuluttamistaan
- ei ole hankkinut hakemuksen käsittelyä varten tarpeellisia selvityksiä
- on kuuluttanut oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ennen riittävien selvitysten hankkimistaan
- on tällä hallintolain vastaisella kuulutusmenettelyllään antanut asianosaisille epäselvän ja harhauttavan kuvan hakijan hankekokonaisuudesta ja kuulutetun täytäntöönpanohakemuksen liittymisestä hakijan hankekokonaisuuteen
- ei ole osoittanut selvitetyn niitä lupamääräyksiä joihin perustuen täytäntöönpanomääräys voitaisiin toteuttaa
- ei ole osoittanut mihin hakijalle määrättyyn vakuusvaatimukseen perustuen täytäntöönpanomääräys voitaisiin toteuttaa

- ei ole osoittanut minkälainen vakuus hakijalle on määrättävä niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka täytäntöönpanomääräyksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, että täytäntöönpanomääräys tekisi muutoksenhaun tyhjäksi koska:

-Natura-arvio on merkittävästi puutteellinen ja Natura-alueen suojeleuvot vaarantuisivat laittomalla tavalla johtuen mm.:

i) laskeutuksen riittämättömyydestä vedenpuhdistukseksi ja kairareikiin pumpattavasta kairauksen jätevedestä,

ii) luontoon (vaikka maanpinnan läheltä tulpattuinkin) jätetyistä kairaputkista, jotka tulisivat puhkiruostuttuaan vuotamaan haitallisia vesiä ja muuten vaarantamaan eläimiä sekä pilaamaan ympäristöä hyvin pitkiä aikoja, vrt GTK:n Kouervaara-selvitys, LIITE 1

-toiminta voi johtaa pohjaveden pilaantumiseen, mikä on lähes peruuttamatonta

-lupa ei perustu riittävään selvitykseen ja johtaisi kuulemis- ja kuulutusvirheisiin:

- koskien jätevedessä esiintyviä uraanin, arseenin ja raskasmetallien pitoisuuksia sekä haponmuodostuspotentiaalia

- ympäristölle hyvin pieninä pitoisuuksina haitallisista kairauksen "apuaine"- kemikaaleista,

- Natura-arviossa ei kerrota kemikaalien nimiä ja ominaisuuksia. Samaa kairausurakoitsijaa käyttävä GTK on kertonut (Lätäs1 malminetsintäluvan valitusprosessi) anionisista polyakryyliamidipolymeereistä, jotka voivat olla hakemuksen naturaselvityksen flokkulantteja sekä Sakatin kaltaisissa syväkairauksissa käytettävistä voiteluaineista

- selvitykset ovat puutteelliset syntyvien jätteiden ominaisuuksista, luokituksesta, ml. mainittu vaarallinen jäte ja mainittujen jätehuoltotahojen luvista käsitellä niitä

- direktiivillä suojeltujen lajien suojeleminen vaarantuu johtuen kemikaalien ja haitallisten vesien vaikutuksista

- kairauskoneen melutaso perustuu valmistaja ilmoitukseen, jonka vuoksi riippumattoman asiantuntijan olisi tullut varmistaa se mittauksin relevanteissa olosuhteissa

- 2 km päässä lintuihin ulottuvan meluvaikutuksen arviointiperusteet ovat puutteelliset

- suon hydrologiaan liittyvät pumppaus- yms. tutkimukset YVA- ja ympäristölupaselvityksiä varten eivät ole malminetsintäluvalla tai

Natura-selvityksellä ratkaistavia asioita ja pitää luvittaa erikseen ympäristölupaviranomaisessa

- lupamääräyksistä puuttuu velvoite hankkia

i) ympäristölupa kemikaalien käytölle sekä vaarallisten jätteiden käsittelylle

ii) vesilupa Natura-alueen pohjaveteen ulottuville vaikutuksille

Katsomme, että mikäli täytöntöönpanomääräys aiottaisiin myöntää, tulee se korjata kaikin puolin ja kuuluttaa hakemus uudelleen.

Vaadimme vastineoikeutta toiminnanharjoittajan vastineisiin sekä kaikkiin täydennysyksityiskohtiin ja suunniteltuihin lupamääräyksiin.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, että kuulutettu täytöntöönpanomääräyshakemus ei täytä hallintolain ja kaivoslain vaatimuksia, jonka vuoksi se on hylättävä.

Tietopyynnöt

Pyydämme tiedottamaan meille tähän muistutukseen annettavista vastineista ja antamaan meille mahdollisuus lausua niihin.

Pyydämme tiedottamaan meille kaikki tähän hankekokonaisuuteen pidetyt viranomaisneuvottelut pöytäkirjoineen.

Pyydämme hallintoviranomaista tiedottamaan meille tähän hakemukseen tehtävistä päätöksistään.

Rovaniemellä 18.9.2020

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

lappi@sl.fi

040 823 2443

Rovakatu 23, 96100 Rovaniemi

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n puolesta

varapuheenjohtaja Seppo Väinönheimo

toiminnanjohtaja Mika Flöjt

Muistutuksen LIITE 1.:

GTK:n Kouervaara-selvitys erillisenä pdf tiedostona